

1. Η ΤΡΙΗΜΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 28/08/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 28/08/2023

Σελίδα: 1

1. Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 28/08/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 28/08/2023

Σελίδα: 12

Η τριμερής Ελλάδα - Κύπρου - Ισραήλ και οι αισιόδοξες

Η επικείμενη τριμερής συνάντηση ηγετών Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ, που θα γίνει στη Λευκωσία στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου, θα πραγματοποιούνταν στις 26 Ιουλίου εάν ο Μπενιαμίν Νετανιάχου δεν θα είχε υποβληθεί σε επείγουσα επέμβαση βηματοδότη. Ετσι, η αιζέντα της διάσκεψης δεν περιλαμβάνει εκπλήξεις εν πολλοίς. Ο κύβος ερρίφθη ήδη από τον Ιούλιο, όταν η ισραηλινή εθνική επιτροπή δημοσίων έργων ενέκρινε στα μέσα Ιουλίου την κατασκευή υπόγειου καλωδίου μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος κατά μήκος των μεσογειακών ισραηλινών ακτών, προβλέποντας μεταξύ άλλων τη διασύνδεσή του με το ηλεκτρικό δίκτυο της Κύπρου και με τον EuroAsia Interconnector. Σύμφωνα

με την επίσημη ισραηλινή ανακοίνωση, η πορεία του υποθαλάσσιου ηλεκτροφόρου καλωδίου μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου θα συμπίπτει με την πορεία «μελλοντικών αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου», προκειμένου «να μην επιβαρυνθεί

NEWS ANALYSIS
ΤΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛΑ ΧΑΡΙΤΟΥ

υπέρμετρα το θαλάσσιο περιβάλλον». Η συγκεκριμένη επισήμανση ικανοποιεί τις σκοπιμότητες Λευκωσίας και Αθήνας επειδή ο χάρτης που συνοδεύει το εγκεκριμένο έργο δεν προβλέπει μελλοντική διασύνδεση με τις τουρκικές ακτές, υπονοώντας ότι οι κατά καιρούς επαναλαμβανόμενες προτάσεις της Αγκυρας για υποθαλάσσια διασύνδεση με το Ισραήλ τίθενται σίγουρα στις καλές νδες. Αξίζει να επισημανθεί ότι αυτή η εξέλιξη προήλθε από τις κατ' ιδίαν επαφές που είχε τον Μάιο στο Ισραήλ ο Πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης, καθότι δυο μέρες μετά την αναχώρησή του, στις 14/5, ο Μπενιαμίν Νετανιάχου ανακοίνωσε ότι συμφωνήθηκε με την Κυπριακή Δημοκρατία η κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού μεταφοράς ισραηλινού φυσικού αερίου με προορισμό την Ευρώπη, μέσω του υπό κατασκευή σταθμού υγροποίησης στο Βασιλικό.

Αναμφίβολα αισιόδοξες οι ασκήσεις επί χάρτου. Οι δυσκολίες, ωστόσο, παραμένουν. Οι διαφωνίες μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου για τα κοινά Αφροδίτη - Ισάι δεν επιδόθηκαν ακόμα. Ουδείς γνωρίζει εάν θα πραγματοποιηθεί η εξαγγελία των υπουργών Ενέργειας Παπαναστασίου και Κατς ότι έως το τέλος του 2023 το όλο ζήτημα θα κλείσει. Το ενεργειακό workshop που έγινε στην Κύπρο (28-29/5) με στόχο οι διεθνείς επενδυτές να ανοίξουν τα χαρτιά τους εντέλει επιμήκυνε τον χρονικό ορίζοντα των κυπριακών προσδοκιών. Νέα ερωτήματα προκύπτουν με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να προβάλλει προβληματισμούς για τη βιωσιμότητα του EuroAsia Interconnector, ενώ παράλληλα στις 25/8 η Λευκωσία απέρριψε τις προθέσεις της Chevron και των εταίρων της να συνδέσουν το κοιτάσμα Αφροδίτη με την επενδυτική

τους παρουσία στην Αίγυπτο. Τέλος, τα γνωστά άλυτα προβλήματα κυριαρχίας, που οξύνονται από τις τουρκικές επιδιώξεις στην Κύπρο, αλλά και το κλίμα αναμονής που καλλιεργείται στην Αθήνα ίσως για κάποια αίσια έκβαση των ελληνοτουρκικών, εν πολλοίς «καθολώνουν» τα πολλά που κάθε φορά αναμένεται να ακουστούν μετά το πέρας κάθε παρόμοιας τριμερούς. Πέραν του ενεργειακού, δεν πρέπει να μας διαφεύγει η πολιτική σημασία της επικείμενης διάσκεψης, με την Τουρκία να παραμένει ο ελέφαντας στο δωμάτιο. Υστερα από μια μακρά περίοδο λεπτομερούς παρατήρησης της τουρκικής πραγματικότητας μέχρι την επανεκλογή του Ερντογάν, ήρθε για το Ισραήλ το πλήρωμα του χρόνου να πιάσει ξανά

1. Η ΤΡΙΗΜΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 28/08/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 28/08/2023

Σελίδα: 13

ασκήσεις επί χάρτου

το νήμα για τις σχέσεις του με την Τουρκία. Τον Ιούλιο ανακοινώθηκε ότι δύο μέρες μετά την τριμερή της Λευκωσίας, ο Νετανιάχου θα επισκεπτόταν την Αγκυρα για πρώτη φορά ύστερα από χρόνια. Λογικά, αυτό αναμένεται να συμβεί εντός του Σεπτεμβρίου, χωρίς ωστόσο να έχει ανακοινωθεί οριστικά πότε ακριβώς. Στην πραγματικότητα, οι πρακτικές λεπτομέρειες δεν έχουν σημασία. Σημασία έχει με ποιον τρόπο οι Ισραηλινοί θα κληθούν να εξηγήσουν τις φιλοκυπριακές ασκήσεις επί χάρτου, αλλά και ποιες τουρκικές απαιτήσεις θα θεωρηθούν διαπραγματεύσιμες.

Σε περιφερειακό επίπεδο, πάντως, εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι «χιαστί» συ-

ναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν εν μέσω περιόδου διακοπών. Από τη μια, ο παλαιστίνιος πρόεδρος Μαχμούντ Αμπάς επισκέφθηκε στα τέλη Ιουλίου την Αγκυρα, θέλοντας να επιβεβαιώσει ότι η εποχή της τουρκικής προστασίας της Χαμάς έληξε οριστικά, ελπίζοντας παράλληλα ότι το ρήγμα που προκάλεσαν οι «Συμφωνίες του Αβραάμ» μεταξύ Ραμάλας και φιλοδυτικών αραβικών κυβερνήσεων θα αναπληρωθεί με τις τουρκικές καλές υπηρεσίες. Τα απτά αποτελέσματα της συνάντησης Αμπάς - Ερντογάν παραμένουν άγνωστα. Ακριβώς μία εβδομάδα αργότερα (2/8), ο κύπριος Πρόεδρος πραγματοποίησε περιοδεία σε Ιορδανία και Παλαιστινιακή Αρχή, υπενθυμίζοντάς τους ότι η προστιθέμενη αξία της χώρας του είναι η

άμεση πρόσβασή της στην ΕΕ και στη διπλωματική και οικονομική της «ομπρέλα» – ένα πλεονέκτημα πολλάκις δοκιμασμένο σε Αμμάν και Ραμάλα. Εάν τεθεί η συνάντηση Νετανιάχου - Ερντογάν στη λογική των «χιαστί» επαφών, δεν θα μας εξέπληττε εάν το Ισραήλ επιδιώξει να καταστεί «ενεργειακός broker» μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας (με πιθανότητες επιτυχίας σχεδόν μηδαμινές).

Η επικείμενη τριμερής της Λευκωσίας δεν αναμένεται να επιλύσει ζητήματα. Ίσως όμως δια φωτίσει ενδιαφέρουσες πτυχές τους.

Ο δρ Γαβριήλ Χαρίτος διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Ελλάδας - Ισραήλ - Κύπρου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Είναι ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ** και του Ισραηλινού Ινστιτούτου Μπεν-Γκουριόν.

Η ισραηλινή εθνική επιτροπή δημοσίων έργων ενέκρινε στα μέσα Ιουλίου την κατασκευή υπόγειου καλωδίου μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος κατά μήκος των μεσογειακών ισραηλινών ακτών